



ICRC

הוועד הבינלאומי של הצלב האדום
רחי הירקון 185
תל-אביב, 63453
ישראל
טל: +972 (0)3 524 5286
פקס: +972 (0)3 527 0370
jerusalem.jer@icrc.org
<http://www.icrc.org>

הודעה לעיתונות 09/157
12 אוגוסט 2009

ישראל: סקר של הצלב האדום הבינלאומי מגלה את יחס הציבור לכללי לחימה

תל אביב (ICRC) – חמישים אחוז מהישראלים מחזיקים בדעה כי אסור להתקיף לוחמי אויב באזורים מאוכלסים בידיעה שנשים וילדים רבים ייהרגו, אך לעיתים אין ברירה אלא לעשות כן. כך, על פי סקר חדש שיזם הצלב האדום הבינלאומי. ואולם, שליש מהישראלים סבור כי התקפה מעין זו מותרת.

הסקר הוזמן על ידי הצלב האדום הבינלאומי לרגל יום השנה השישים לאמנות ז'נבה, המגנות על כל מי שאינם נוטלים חלק בלחימה, או מי שלא עוד נוטלים חלק בלחימה. אמנות ז'נבה מהוות את אבן הפינה של המשפט ההומניטרי הבינלאומי, הידוע גם כדיני הלחימה. המדינות ברחבי העולם כולו – וביניהן ישראל – חתמו על אמנות ז'נוה.

בסקר שערכה בישראל חברת גיאוקרטוגרפיה השתתפו חמש מאות נסקרים. הצלב האדום הבינלאומי אף ערך סקרי דעת קהל דומים בשמונה מדינות נוספות, נפגעות סכסוכים מזוינים או אלימות מסוג אחר, על מנת לאמוד את ההשקפות הרווחות לגבי חלק מעקרונות היסוד של המשפט ההומניטרי הבינלאומי.

"נראה כי ישראלים רבים סבורים שלא ניתן להימנע מנפגעים בקרב אזרחים, למרות שכאשר מעלים לפניהם תרחישים ספציפיים, הרוב חושב שיש גבול למה שמותר במלחמה", אמר פייר ווטאך, ראש משלחת הוועד הבינלאומי של הצלב האדום בישראל והשטחים הפלסטיניים הכבושים.

מעט למעלה ממחצית המשתתפים בסקר (52.6%) חושבים כי מניעת טיפול רפואי, מזון ומים מאזרחים אסורה בהחלט. למעלה משליש (36.3%) אומרים כי התקפות על מוסדות רפואיים, דתיים או חינוכיים אסורות בהחלט. הדעות חלוקות לגבי השאלה אם מותר למנוע קיום קשרים בין קרובי משפחה שהופרדו עקב עימות כאמצעי להחלשת האויב: 29.8% סוברים כי הדבר מותר, 28.1% מאמינים כי הדבר אסור בתכלית ו-36.3% חושבים שהדבר אסור אך לעיתים אין ברירה.

כשנשאלו המשיבים מאיזו סיבה עלולים לוחמים להתקיף אזרחים או לפגוע בהם בדרך אחרת למרות שהדבר אסור, אמרו מחציתם בקירוב (49.1%), כי על לוחמים להגן על חייהם ועל חיי חבריהם לקרב. בהקשר זה, סובר למעלה מרבע מהנסקרים (28.6%), כי בסיטואציה של קרב על לוחם לירות במי שקרב אליו, גם אם אינו בטוח אם אדם זה הוא אזרח בלתי חמוש או לוחם האויב.

משיבים החושבים שפעולות מסוימות אסורות בתכלית האיסור בעיתות מלחמה התבקשו להסביר מדוע. מעט למעלה ממחציתם אמרו כי פעולות אלה נוגדות את זכויות האדם, ו-32% אמרו כי הן נוגדות את ערכיהם ועקרונותיהם האישיים. רק 7% מנו את אמנות ז'נבה כסיבה לכך שפעולות מסוימות אסורות.

הסקר אף מראה כי הגם ששמונה מעשרה ישראלים (82.1%) מודעים לקיומן של אמנות ז'נבה, כמעט חצי מהישראלים (46.2%) סוברים כי האמנות אינן מעלות או מורידות בסוגיית מניעת הסלמתן של מלחמות.

"הפער בין המודעות לכללים לבין התפישה הרווחת לגבי השפעתם מהווה אולי אינדיקציה לכך שאנשים רוצים שהחוק יכובד יותר וייושם ביתר הצלחה", אמר מר ווטאך. "אנו נמשיך במאמצינו לקידום הבנת המשפט ההומניטרי הבינלאומי, כולל אמנות ז'נבה, וכיבודו. אך בסופו של דבר, האחריות לכבד את החוק ולהבטיח שאפילו למלחמות יהיו הגבלות, מוטלת על רשויות מדיניות וכוחות וקבוצות מזוינים.

לפרטים נוספים:

יעל שגב-איתן, הצלב האדום הבינלאומי, תל-אביב, טל': 03-5245286 או 052-2757517 (עברית)
איריס מאיר-הנס, הצלב האדום הבינלאומי, ירושלים, טל': 02-5828845 או + 052-6019149
או בקרו באתר www.icrc.org

לקריאת ממצאי הסקר בעברית ר':
<http://www.icrc.org/heb>

לתוצאות סקר הצלב האדום הבינלאומי בשמונה מדינות נוספות שנפגעו ממלחמות ר':
<http://www.icrc.org/web/eng/siteeng0.nsf/htmlall/research-report-240609#a1>